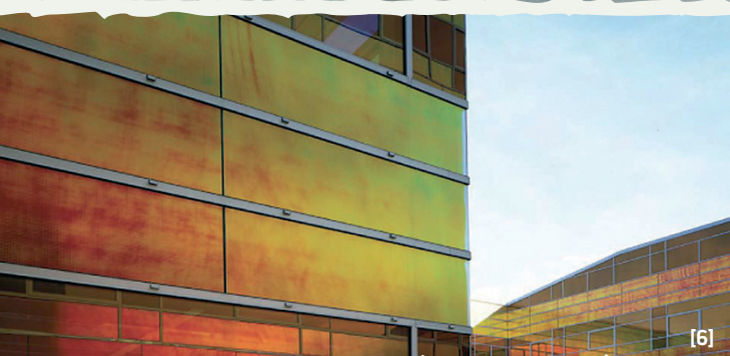

Ukrepi za preprečevanje trkov ptic v steklene površine

Trke ptic v steklene površine najlažje preprečimo tako, da preprečimo odsevanje v steklu. To lahko učinkovito storimo s preprostimi ukrepi:

- Na zunanjo stran stekel namestimo nalepke [3], ki ptice opozarjajo na za njih nevidno oviro. Nalepke se lahko različnih oblik in vzorcev, ki se hkrati skladajo tudi z arhitekturo stavbe. Steklena površina lahko prelepimo z ujedami, zvezdami, pikami [4], črtami [5]... predvsem dobro pa delujejo pokončne črte, ki so nalepljene največ 10 centimetrov narazen.
- Odsevanje v steklu lahko preprečimo tudi z zunanjimi žaluzijami ali polkni, ki morajo biti za preprečitev trkov ptic ves čas spuščene (oz. zaprte) preko celega okna.
- Okno lahko tudi zasenčimo in s tem preprečimo odsev z mrežami za zaščito pred komarji.

Preden vgradimo steklene konstrukcije, se vprašajmo: Ali mora biti steklo res prozorno ali visoko odbojno?

Strokovnjaki predlagajo uporabo alternativnih rešitev, kot so rebrasto, valovito, mat, peskano, jedkano, barvno [6] ali tiskano steklo (mreža pik, ki pokriva najmanj 25 % površine stekla).

Zaželeno so tudi nizko odbojna stekla (maksimalna odbojnost 15 %) ali okna, razdeljena v mrežo.

Kaj narediti, če se kljub vsemu v steklo zaleti ptica?

Ptica omotična leži na tleh, hitro diha in ne pobegne.

Položite jo v kartonsko škatlo, v katero naredite zračne luknje, in jo postavite v temen prostor. Po uri ali dveh stopite s ptico iz hiše (tega ne poskušajte v hiši!) in jo spustite, da odleti. Če ne odleti, pokličite v najbližjo veterinarsko postajo, kako ravnati naprej.

PREPREČIMO TRKE PTIC v steklena pročelja

Preprečimo trke ptic v steklene površine

Velika okna, zimski vrtovi, steklene stavbe in mnoge druge steklene površine so danes modna muha, ki so potencialno zelo nevarne za ptice in žuželke ter druge živalske vrste.

Še posebej problematične so stavbe v naravnem okolju, saj je v okolici stavbe vegetacija in gre za območja, kjer je tudi gostota ptic večja. V bližini stavb se ptice tudi prehranjujejo in gnezdijo, kar še dodatno poveča nevarnost trka v stekleno površino - okno. Okna namreč odsevajo okolico (npr. drevesa in nebo) in ptice ne prepoznajo, da je vmes nevidna površina, zato z visoko hitrostjo trčijo v okno, kar se pogosto konča s smrtnim izidom. To se nemalokdaj zgodi že na mestu trka, še pogostejše pa ptice utrpijo močne poškodbe, vendar so še sposobne odleteti in zaradi poškodb poginejo kmalu po trku na drugi lokaciji.

Trki ptic v steklene površine so eni glavnih antropogenih dejavnikov smrtnosti ptic. Prizadene skoraj vse ptičje skupine, vključno z redkimi in ogroženimi vrstami.

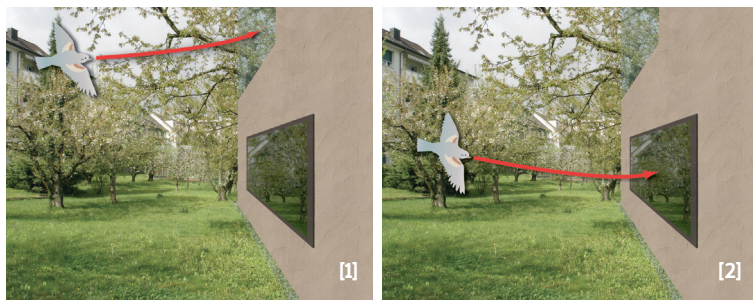
Steklena površina pomeni za ptico prevaro in s tem smrtno nevarnost v dveh pogledih:

- Ko se skozi stekleno oviro vidi drevo, grmovje ali pokrajina, ptica nevidne ovire ne opazi, in navadno s polno hitrostjo poleti proti naravnim strukturam ter tako tragično konča [1].
- Naslednje tveganje za ptico je, ko se v steklu odsevajo nebo in drevesa ter ptica to zazna kot okolje. Pogosto se v oviro zaleti z visoko in smrtno hitrostjo [2].

Nihče natančno ne ve, koliko ptic pogine na ta način. Problem je geografsko in količinsko preobsežen, zato lahko o številkah za zdaj le ugibamo.

V ZDA in Kanadi ocenjujejo, da vsako leto zaradi trkov v steklene površine pogine do milijarda prostoživečih ptic, v Švici na sto tisoče. Ocena smrtnosti ptic zaradi trkov v steklene površine za celotno Slovenijo še ni bila opravljena, bila pa je opravljena raziskava v Ljubljani, s katero je bila prvič analizirana velikost tega pojava za konkretno lokacijo.

V Ljubljani so bile pozneje prepoznane tudi štiri večje t.i. črne točke, kjer smo zabeležili več smrtnih primerov ptic zaradi naleta ptice v steklene površine. To so steklena pročelja objektov Nama (Tomšičeva ulica), Onkološkega inštituta (Zaloška cesta), Modne hiše (Nazorjeva ulica) in poslovna stavba Kapitelj (Poljanski nasip).

Večina primerov ostane neopaženih

Večina primerov trkov ptic v steklena pročelja ostane neopaženih - ali nanje nismo pozorni, ali pa večino žrtev hitro odstranijo vrane, mačke, lisice, kune in drugi plenilci.

Ko so se naravovarstveniki začeli zavedati tega problema in so se lotili natančnejšega pregleda stavb, so poleg ptičjih trupel na stavbah ali tleh našli tudi samo sledi žrtev, ki so bile uplenjene.

Urbana okolja so biotsko raznovrstna

Urbana okolja so biotsko zelo raznovrstna, še več, določene skupine organizmov so se povsem prilagodile takšnim okoljem, potem ko so zamenjale svoj nekdanji naravni življenjski prostor.

V osrednjem delu večjega srednjeevropskega mesta gnezdijo povprečno 35-40 vrst ptic, skupaj s predmestjem in vrtovi okoli 70-75. Nekatere od teh vrst so močno ogrožene in uvrščene na nacionalne Rdeče sezname ogroženih vrst in evropske direktive (Direktiva o pticah, Direktiva o habitatih).

Tudi Ljubljana je po pestrosti ptičjih vrst zelo bogato mesto. Ta vrstna pestrost je posledica ugodne lege mesta in ohranjene narave, ki mesto obdaja. Prav tako Ljubljana leži na selitveni poti ptic, t.i. jadranski selitveni poti.

Trki ptic v steklene antropogene površine so lahko tudi v Sloveniji lokalno zelo pomen dejavnik smrtnosti, ki ga je treba z ustreznimi ukrepi odpravljati takoj ob prepoznavi nevarnih lokacij.

